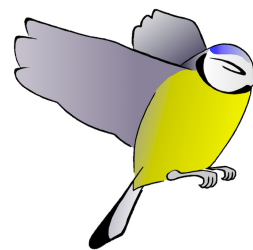
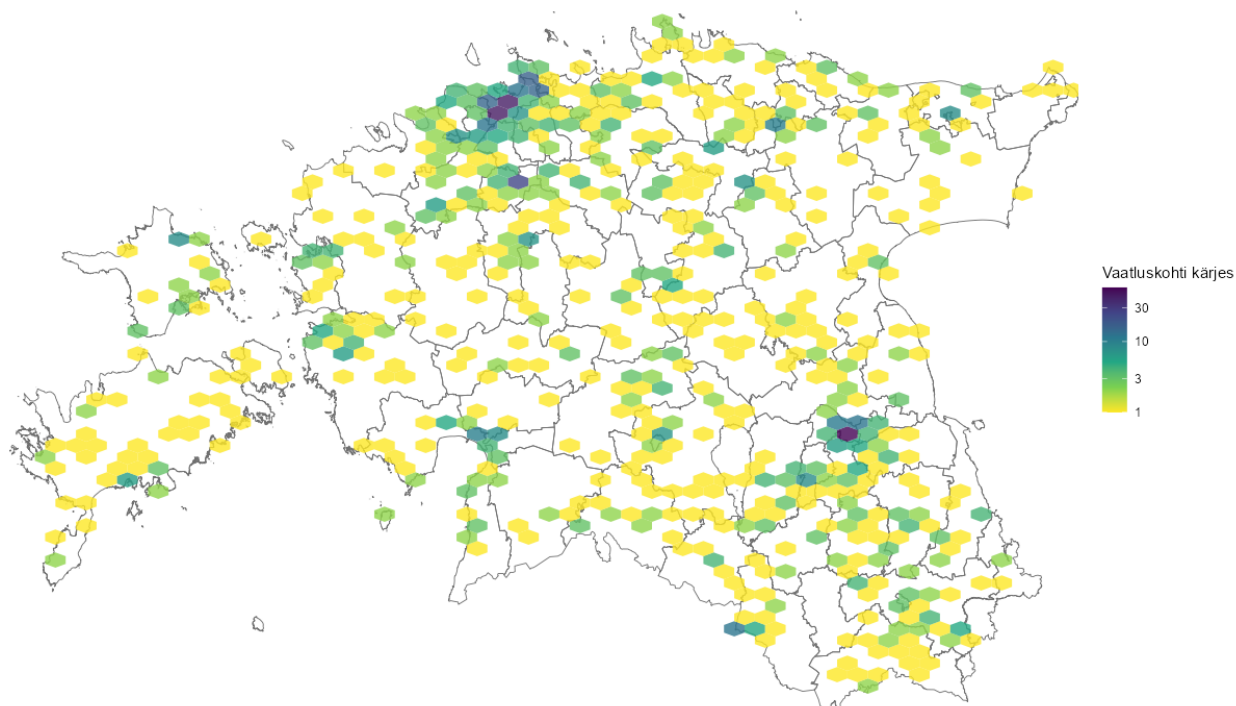

Talvine aialinnuvaatlus 2025

24.-26. jaanuaril toimunud kuueteistkümnendal talvisel aialinnuvaatlusel osales 2354 linnusõpra 1271 paigast üle Eesti (joonis 1). Ootuspäraselt laekus enamik vaatlusi aedadest (92,4%), aga esindatud olid ka pargid (6,7%) ja kalmistud (0,9%).

TALVINE AIALINNUVAATLUS

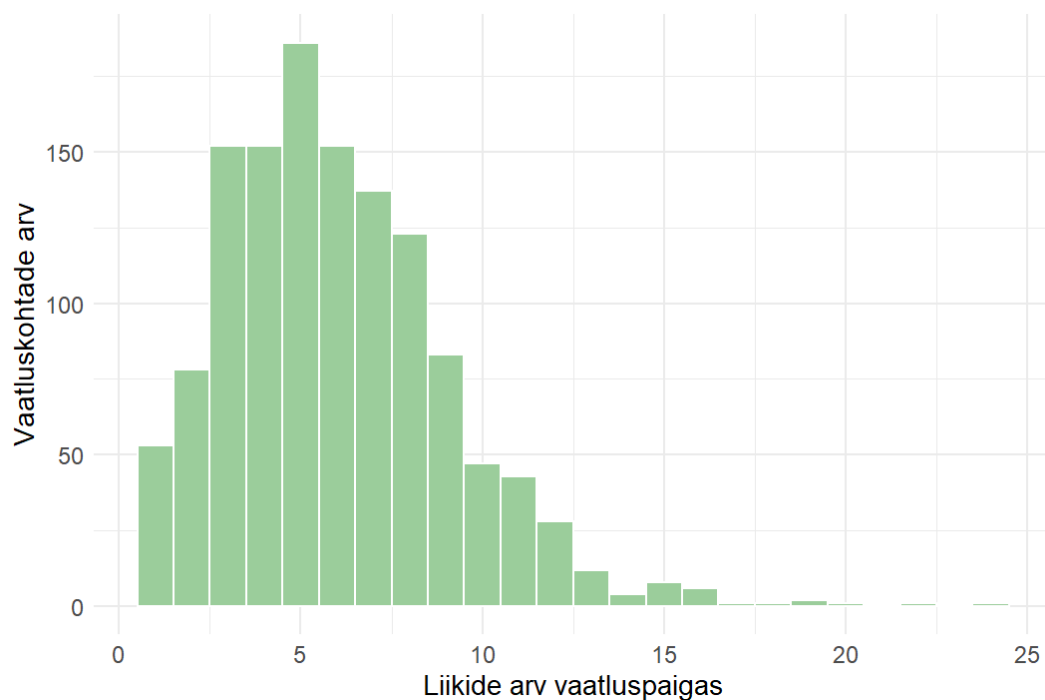

Joonis 1. Talvise aialinnuvaatluse 2025. aasta vaatluspaikade geograafiline jaotus. Mida tumedam kärje värv, seda rohkem oli antud kärje sees registreeritud vaatluspaiku.

Kolme vaatluspäeva jooksul loendati kokku 35 503 lindu 70 liigist. Vaatluskohas kohatud keskmine lindude arv (28) ja vaatluskohas kohatud lindude mediaan (23) olid alla pikajaliste keskmiste (tabel 1). Võrreldes eelneva 15 aasta keskmise tulemusega, oli tänavu 30 liigil kohtamissagedus madalam, 22 liigil kõrgem ja 10 stabiilne. Keskmiselt nähti vaatluspaikades kuut liiki linde (joonis 2). Kohtades, kus linde toideti, oli nii keskmine liigirikkus kui ka keskmine isendite arv suurem kui kohtades, kus linde ei toidetud.

Tabel 1. Talvise aialinnuvaatluse osalus ja tulemused aastatel 2010-2025.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Linde (x1000)	37,0	31,0	45,7	65,3	86,7	70,4	58,3	57,8	54,6	75,9	38,2	71,5	66,2	47,9	49,4	35,5
Vaatluskohti	888	948	1439	1817	2353	1838	2000	1863	1691	2179	1241	2050	1818	1513	1441	1271
Vaatlejaid	1072	1134	2050	2501	3449	2727	2799	2624	2386	3162	1986	3055	2713	2341	2011	2354
Liike	62	58	54	61	60	63	64	64	64	76	68	69	62	65	59	70
Linde vaatluskohas:																
Keskmine	43	33	32	36	37	38	29	31	32	35	31	35	37	32	34	28
Mediaan	33	27	26	31	30	29	24	24	26	28	23	28	31	26	28	23
Mood	24	15	12	15	20	19	13	14	19	16	13	13	20	15	20	17

Joonis 2. Vaatluspaikades kohatud liikide arvu sagedusjaotus.

Pehme talv ja vaatluspäevade kehv ilm ei soosinud aialinnuvaatlust, mis ilmselt tingis ka keskmisest väiksema vaatlusaktiivsuse. Reedel, 24. jaanuaril, oli valdavalt pilves ilm ja sadas vihma ja lörtsi. Laupäeval oli jälle pilves ilm ning mitmel pool sadas lund, lörtsi ja vihma ning esines tuisku. Tuul oli rannikul puhanguti kuni 20 m/s. Vaid pühapäeval oli vähese ja vahelduva pilvisusega peamiselt sajuta ilm, kuid tuul oli endiselt keskmisest tugevam. Veidi üle poole (51,7%) kõigist vaatlustest tehtigi pühapäeval. Linde toideti vaatluskohtades veidi vähem kui eelneval aastal (86,7% vs 92%), mis on ilmselt tingitud

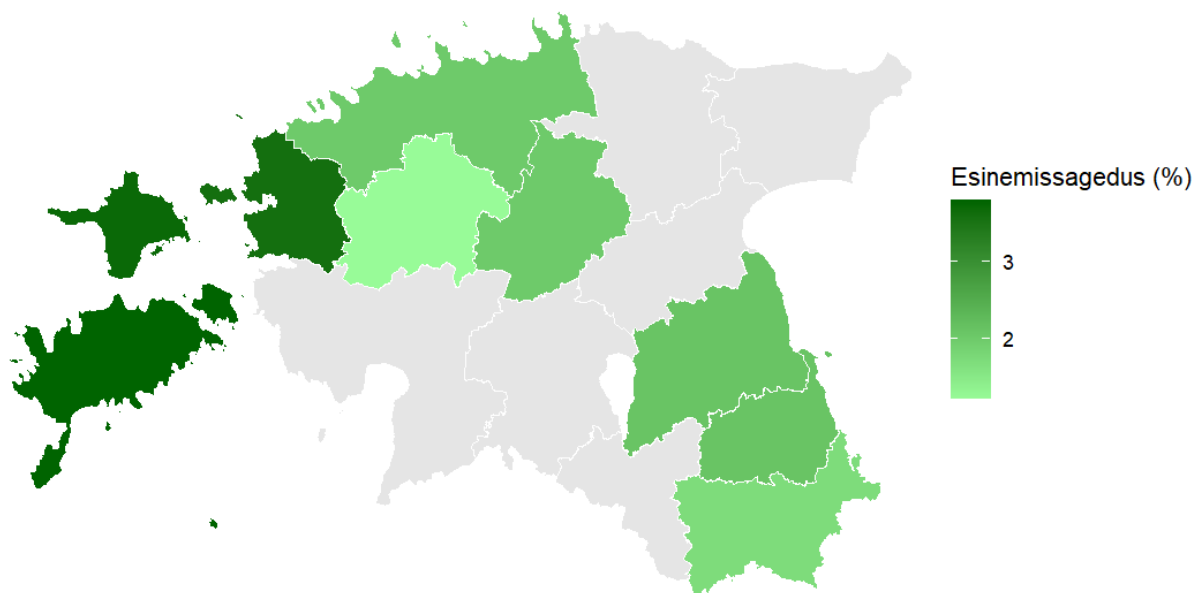
soojemapoolsest talvest. Lindude arvukus koduaedades on üldiselt suurim külmade ja lumiste talveilmadega.

Kõige arvukam linnuliik oli kuueteistkümnendat aastat järjest rasvatihane, keda kohati 90,5% vaatluskohtades ja kes moodustas 24% kõikide kohatud isendite koguarvust (tabel 2). Ülejäänud pingerida olid tavapärasele küllalt sarnane: teise koha saavutas põldvarblane, kolmas rohevint, neljas koduvarblane ja viies sinitihane.

Kohtamissageduse arvestuses olid eelneva 15 aasta keskmisega võrreldes tavalisemate liikide seas suurimateks tõusjateks siisike ja põldvarblane (viimane neist teist aastat järjest). Suurimateks langejateks osutusid leevike, pasknäär, muustrastas, hakk, rohevint ja harakas. Kusjuures, rohevindi kohtamissagedus on juba viimased seitse aastat alla varasema pikaajalise keskmise olnud. Harva aeda või parki sattuvate liikide arvukuste muutusi ei saa kogutud andmete põhjal usaldusväärselt hinnata, sest selliste juhuvaatluste puhul ei moodustu korralikku valimit.

Talviti vähem arvukatest liikidest vaadeldi tänavu näiteks 34 põialpoissi, 17 punarinda, 15 musträhni, 15 kaelus-turteltuvi, 9 kaelustuvi, 7 käblikut ja 6 hangelindu. Paljude vähem arvukate liikide – näiteks põialpoisi, käbliku, punarinna ja metsvindi – puhul oli Eesti saartel ja rannikul esinemissagedus märgatavalt suurem (joonis 3). Seda siis suure tõenäosusega sealse pehmema kliima tõttu.

Liigi esinemissagedus maakonniti: Põialpoiss

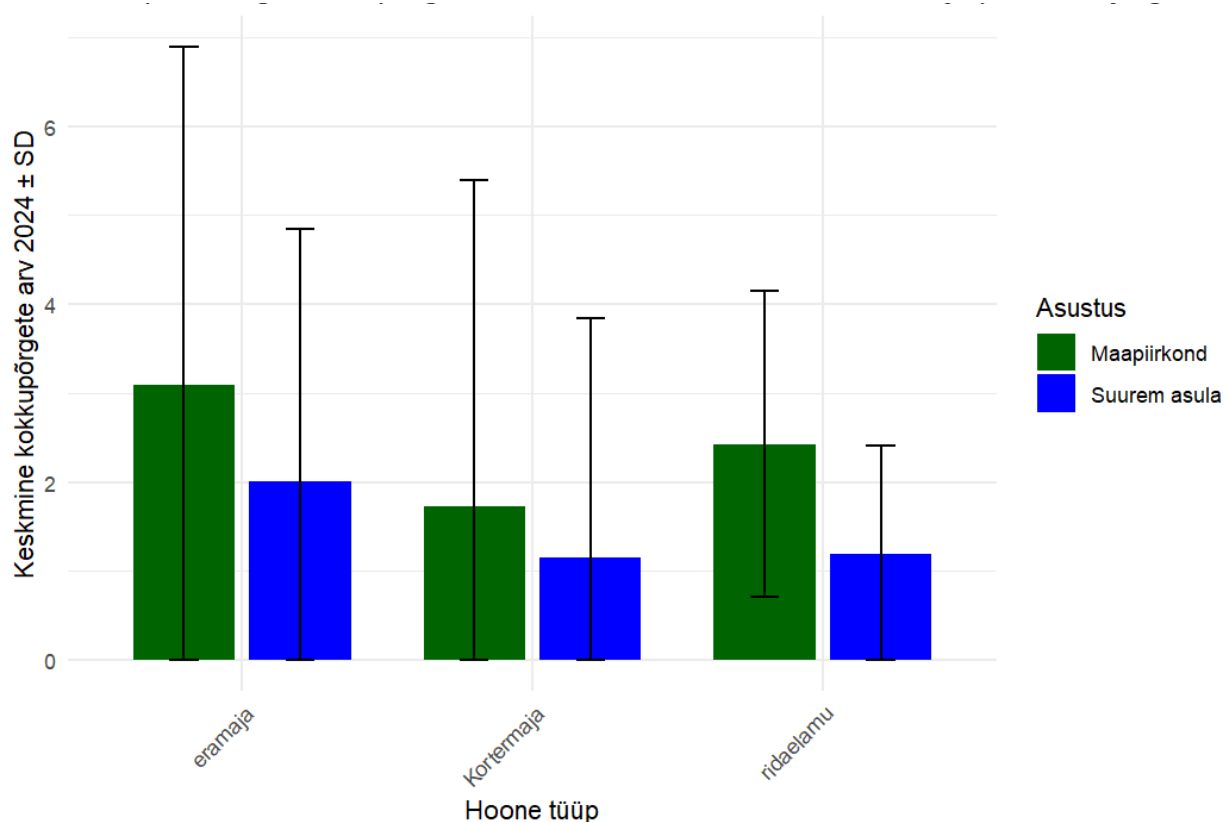

Joonis 3. Põialpoisi (*Regulus regulus*) esinemissagedus maakonniti 2025. aasta talvise aialinnuvaatluse põhjal.

Väikelindudest ja närilistest toituvaid röövlindude vaadeldi lausa üheksast erinevast liigist: 21 raudkulli, 21 liigini määramata kullilist, 8 hiireviud, 7 kanakulli, 5 värbkakku, 4 merikotkast, 3 hallõgijat, 3 kodukakku, 2 välja-loorkulli ja 1 vöötkakku. Lisaks tavapärastele hõbekajakatele ja kalakajakatele oli tänavu veelindude seas esindatud ka merikajakas, sõtkas, laululuik, hallhaigur, jääkoskel, külmnökk-luik.

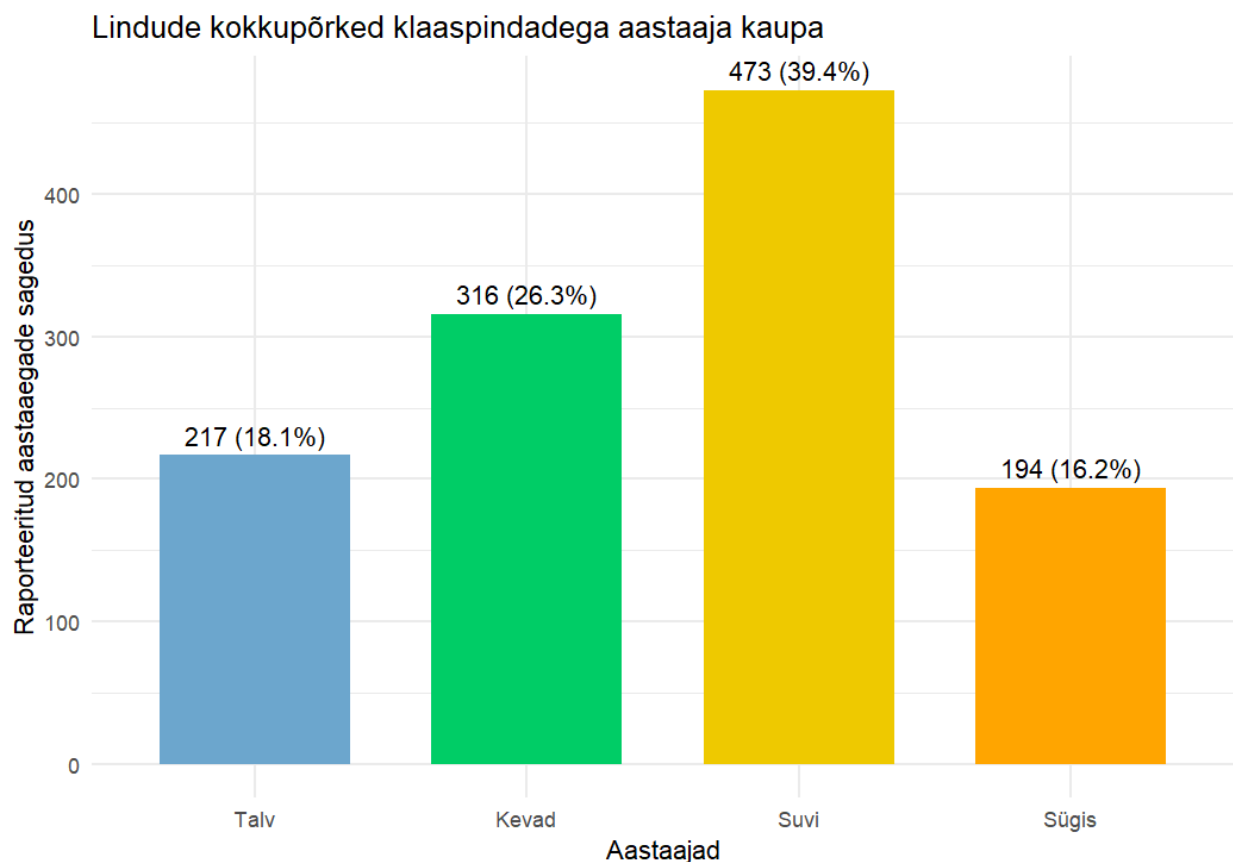
Lindude kokkupõrked klaaspindadega

Küsisime kõigilt 2025. aasta talvise aialinnuvaatluse osalejatelt nende kogemusi akendesse lennanud lindudega. Tervelt 73,8% vastanutest kinnitas, et vähemalt üks lind on kunagi nende kodus klaaspindadega kokku põrganud. Kui eramajade puhul lendas 2024. aastal keskmiselt 2,7 lindu vastu klaaspindu, siis ridaelamute, kortermajade ja lasteaedade ja koolide puhul keskmiselt 1,7 lindu. Viimane on küll selgelt alahinnang, sest suuremate hoonete puhul puudub inimestel ülevaade enamike klaaspindadega toimunust. Maapiirkondades lendas keskmisest rohkem linde vastu klaasi kui linnas, mis tuleneb ilmselt sealsest suuremast linnurikkusest (joonis 4).

Joonis 4. Klaaspindadega kokku põrganud lindude arv 2024. aastal hoone tüüpide ja piirkondade lõikes.

Küsisime veel inimestelt, et millistel aastaaegadel kokkupõrked nende mäletamist mööda 2024. aastal juhtusid (igaüks võis valida mitu aastaaega). Vastustest selgus, et kõige rohkem kokkupõrkeid toimus aedades suvel (39,4%) ja teisel kohal oli kevad (26,3%) (joonis 5). Üllataval kombel raporteeriti, et talvel, mil linde on Eestis vähem, toimus kokkupõrkeid veidi rohkem (18,1%) kui sügisel (16,2%). See asjaolu võib olla tingitud sellest, et talvisel ajal meelitatakse söögimajadega aedadesse rohkelt linde ning neid ka jälgitakse rohkem, mistõttu aialinnuvaatlejad märkavad sel perioodil rohkem kokkupõrkeid. Maapiirkondade ja suuremate asulate vahel suuri erinevusi kokkupõrgete aastaajalisuses ei esinenud.

Joonis 5. 2024. aastal klaaspindadega kokku põrganud lindude aastaajaline sagedusjaotus.

Kogutud andmed ei pruugi kajastada täielikku tõde, sest tagantjärele võib olla raske meenutada, mis aasta jooksul toimus ning päevasel ajal ei pruugi üldse kedagi kodus olla. Lisaks paljud hukkunud või vigastatud linnud viiakse kiirelt kiskjate poolt minema. Teisalt kattub keskmine kokkupõrgete arv päris hästi mujal maailmas leituga, milleks on umbes kaks lindu aastas. Kui Eestis kokku on 240 414 eramaja ja suvilat ning aastas lendab kogutud andmete põhjal selliste elamute vastu keskmiselt 2,7 lindu, siis

kokkupõrgete summaks tuleb 658 734. Eeldades, et suremus on 40%, sureb aastas 263 493 lindu. Kui sinna arvule kortermajade, ridaelamute ja kõiksugu suurhoonete, kasvuhoonete, bussipeatuste jm vastu lennanud linnud juurde arvestada, võib mujal maailmas leitu põhjal hinnata, et hukkunute arv kahekordistub. Teisisõnu, Eestis hukkub aastas klaaspindade tõttu suurusjärgus pool miljonit lindu. Hea uudis on see, et klaaspindu on võimalik lindudele turvalisemaks muuta (loe lähemalt [siit](#)).

Suur tänu kõigile, kes halvast ilmast hoolimata leidsid aega linde vaadelda ja nähtu kirja panna! Täname ka kõiki lapsevanemaid ja õpetajaid, kes innustasid lapsi osa võtma.

Eesti Ornitoloogiaühing on südamest tänulik kõigile, kes annetasid tänavuse aialinnuvaatluse läbiviimiseks. Talvise aialinnuvaatluse toetamiseks tehti kokku 193 annetust kogusummas 5793,41 eurot.

Järgmine, seitsmeteistkümnes talvine aialinnuvaatlus, toimub 23.-25. jaanuaril 2026.

Kokkuvõtte koostas Kunter Tätte,
Eesti Ornitoloogiaühingu linnukaitse spetsialist

Lisainfo: talv@eoy.ee
Andres Kalamees 523 7544,
<https://eoy.ee/talv/>

Talvist aialinnuvaatlust korraldab Eesti Ornitoloogiaühing. 2025. aasta aialinnuvaatlus sai teoks tänu annetamistalguliste lahkele abile. Talvist aialinnuvaatlust on pikka aega toetanud ka Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Tabel 2. Talvisel aialinnuvaatlusel 2025 vaadeldud linnuliikide järjestus isendite koguarvu järgi.

Nr	Liik	Isendite arv 2025	Kohtamispaiku 2025	Kohtamis-sagedus 2025	Muutus (kohtamis-sagedus 2025 vs 2010-2024)	Isendeid kohtamisaigas keskmiselt 2025	Muutus (isendeid kohtamisaigas 2025 vs 2010-2024)	Isendeid kohtamisaigas 2025 mediaan
1	Rasvatihane	8518	1150	90,5%	-3.7%	7,4	-0,1	6
2	Põldvarblane	6264	552	43,4%	9.0%	11,3	-0,4	8
3	Rohevint	2884	344	27,1%	-25.8%	8,4	-0,2	6
4	Koduvarblane	2804	322	25,3%	-0.8%	8,7	0,4	6
5	Sinitihane	2028	816	64,2%	0.9%	2,5	0,2	2
6	Hallvares	1883	491	38,6%	-2.8%	3,8	0,4	2
7	Leevike	1247	292	23,0%	-33.3%	4,3	-1,1	3
8	Hakk	957	108	8,5%	-26.1%	8,9	0,5	4
9	Kodutuvi	949	156	12,3%	5.1%	6,1	0,5	4
10	Puukoristaja	852	496	39,0%	1.0%	1,7	0,2	2
11	Salutihane e sootihane	846	326	25,6%	-2.7%	2,6	0	2
12	Harakas	729	360	28,3%	-19.6%	2	0,1	2
13	Musträstas	614	274	21,6%	-29.6%	2,2	-0,1	2
14	Siisike	578	88	6,9%	27.8%	6,6	0,8	3
15	Põhjatihane	577	255	20,1%	-8.6%	2,3	0,3	2
16	Pasknäär	505	241	19,0%	-30.1%	2,1	-0,2	2
17	Suur-kirjurähn	468	364	28,6%	-0.7%	1,3	0,1	1
18	Sinikael-part	350	20	1,6%	6.7%	17,5	-12,4	7
19	Hallrästas	258	35	2,8%	-45.1%	7,4	4,9	3
20	Nurmkana	200	25	2,0%	-20.0%	8	0,1	8
21	Talvike	189	48	3,8%	-50.6%	3,9	-2,3	3
22	Tutt-tihane	137	80	6,3%	-28.4%	1,7	0,1	2
23	Ronk	133	75	5,9%	34.1%	1,8	0,2	2
24	Metsvint	130	59	4,6%	-36.1%	2,2	-0,8	2
	Määramata lind	111	33	2,6%	-18.8%	3,4	-1,7	2
25	Hõbekajakas	110	27	2,1%	5.0%	4,1	1,8	3
26	Künnivares	100	34	2,7%	58.8%	2,9	0,4	2
27	Siidisaba	90	9	0,7%	-61.1%	10	-1,9	10
28	Suurnokk e suurnokk-vint	80	53	4,2%	31.3%	1,5	0,3	1
29	Hallpea-rähn	64	54	4,2%	-30.0%	1,2	-0,1	1

30	Väike-kirjurähn	64	60	4,7%	-16.1%	1,1	0,1	1
31	Kuldnokk	60	13	1,0%	0.0%	4,6	2,2	2
32	Musttihane	59	36	2,8%	-40.4%	1,6	0,2	1
33	Sabatihane	57	10	0,8%	-55.6%	5,7	1,5	2
34	Porr	52	47	3,7%	48.0%	1,1	0,1	1
35	Kalakajakas	49	12	0,9%	0.0%	4,1	-0,2	3
36	Põhjavint	49	12	0,9%	-59.1%	4,1	0,2	2
	Määramata kirjurähn	48	42	3,3%	32.0%	1,1	0	1
37	Tamme-kirjurähn	47	39	3,1%	106.7%	1,2	0,2	1
38	Ohakalind	46	15	1,2%	-36.8%	3,1	-0,2	2
39	Urvalind	46	6	0,5%	-89.6%	7,7	-4	3
40	Pöialpoiss	34	19	1,5%	114.3%	1,8	0,1	1
	Määramata kulliline	21	21	1,7%	21.4%	1	0,1	1
41	Raudkull	21	21	1,7%	-46.9%	1	0,1	1
42	Sõtkas	21	2	0,2%	100.0%	10,5	9,2	10
43	Valgepõsk-lagle	21	1	0,1%		21		21
44	Naerukajakas	19	5	0,4%	33.3%	3,8	1,7	3
45	Punarind	17	14	1,1%	-35.3%	1,2	0,1	1
46	Kaelus-turteltuvi	15	8	0,6%	50.0%	1,9	-0,5	2
47	Musträhn	15	14	1,1%	22.2%	1,1	0,1	1
48	Kaelustuvi	9	7	0,6%	93.5%	1,3	-1,5	1
49	Hiireviu	8	8	0,6%	-14.3%	1	-0,2	1
50	Kanakull	7	7	0,6%	20.0%	1	0	1
51	Käblik	7	5	0,4%	33.3%	1,4	0,5	1
52	Kühmnokk-luik	7	1	0,1%	0.0%	7		7
53	Valgeselg-kirjurähn	7	6	0,5%	25.0%	1,2	0,1	1
54	Hangelind	6	3	0,2%	0.0%	2	-0,5	2
55	Jääkoskel	6	1	0,1%		6	0,1	6
56	Värbkakk	5	5	0,4%	0.0%	1	0	1
57	Merikotkas	4	3	0,2%	100.0%	1,3	-0,2	1
58	Hallõgija	3	3	0,2%	-60.0%	1	0,1	1
59	Kodukakk	3	3	0,2%		1	0	1
60	Mänsak	3	3	0,2%	-33.3%	1	0	1
61	Kanepilind	2	2	0,2%	-66.7%	1	-2,4	1

62	Välja-loorkull	2	2	0,2%		1		1
63	Hallhaigur	1	1	0,1%	0.0%	1	0,1	1
64	Kuuse-käbilind	1	1	0,1%		1	-1	1
65	Laanerähn	1	1	0,1%		1		1
66	Laululuik	1	1	0,1%		1		1
67	Laulurästas	1	1	0,1%		1		1
68	Merikajakas	1	1	0,1%		1	-0,3	1
69	Männi-käbilind	1	1	0,1%		1		1
70	Vöötkakk	1	1	0,1%		1		1